

UIT VRIJE WIL!

2011 is het Internationaal Jaar van de Vrijwilliger en wist je dat één op de vijf Vlamingen aan vrijwilligerswerk doet? Wij ook niet, dus gingen we op zoek naar vijf goed-doeners.

ELS (28) BEGELEIDT KAMPEN VOOR MENSEN MET EEN HANDICAP

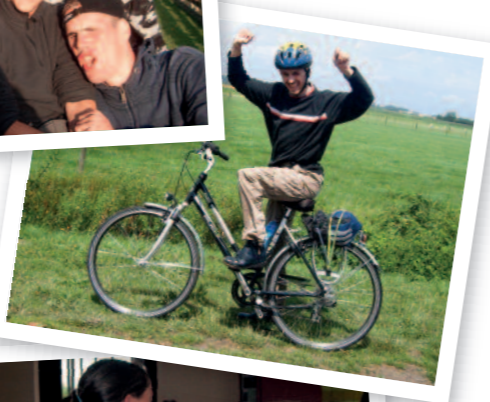
ELS: 'Wij zaten in het vierde middelbaar toen een vriendin van ons een oproepje voor Hannibalbegeleiders zag staan. Het idee om op kamp te gaan met jongeren tussen de 16 en 30 jaar oud met een verstandelijke handicap sprak ons wel aan.'

'Momenteel voelt een Hannibalkamp niet meer aan als een werkvakantie, maar als een echte vakantie. Je kijkt immers snel door de beperkingen van de mensen heen. Al zijn er ook momenten dat je grenzen moet verleggen, zoals de eerste keer dat je een pamber moet verschonen bij iemand van je eigen leeftijd of ouder. Maar uiteindelijk beleef je vaak tijdens de verzorging de leukste momenten, en wordt er zowel bij ons als bij de leden veel gelachen. De moeilijkere momenten worden al snel vergeten door al die mooie ervaringen die ik de afgelopen jaren heb kunnen opdoen.'

'Het fijne aan een Hannibalkamp is dat we grenzen kunnen verleggen. En dat zijn soms - voor andere mensen - heel kleine dingen. Zo was er een keertje een meisje van tien jaar dat in een rolstoel zat, en nog nooit op de glijbaan geweest was. Doordat we met voldoende begeleiders waren en de tijd hadden, hebben wij hier verandering in kunnen brengen. Of die keer dat ik na afloop van een kamp een zwaar gehandicapte jongen uiterst trots tegen zijn

ouders hoorde vertellen dat hij een paprika had kunnen snijden. Dat ontroert. Het feit dat wij de tijd hebben, geeft ons de mogelijkheid om samen met de jongeren uitdagingen aan te gaan. Het is niet omdat mensen een beperking hebben, dat alles eenvoudig moet zijn. Zelf begeleid ik meestal fietskampen. Vorig jaar trokken wij naar de Ardennen met de fiets, dit jaar fietsen we van Antwerpen naar Amsterdam. Het gebeurt weleens dat we een stukje fout rijden, of dat de tocht véél te lang lijkt, maar dat maakt het uiteindelijk eens zo fijn. Deze situaties creëren een groepsgevoel en zorgen ervoor dat we 's avonds bij aankomst allemaal héél blij zeggen: 'Wow, kijk eens wat wij gedaan hebben!'

'Ieder jaar plan ik één vakantie met Hannibal. Het feit dat Hannibal geen langdurig engagement vraagt, maakt het voor mij haalbaar. In de zomer trek ik zeven dagen op kamp en tijdens het jaar is er het terugkomweekend. Je kan je meer engageren, maar er zijn geen verplichtingen. Mocht dit niet zo zijn, zouden er veel minder mensen het zo lang kunnen volhouden.'

WAT IS HANNIBAL?

Samen met zo'n 250 vrijwilligers organiseert Hannibal jaarlijks verschillende zomerkampen om jongeren met en zonder handicap samen een onvergetelijke tijd te laten beleven. Hannibal zorgt niet alleen voor nieuwe ontmoetingen, ontspanning en plezier, maar heeft ook als doel om grenzen te verleggen, zichzelf te ontplooiën en mindervaliden bewust te maken van hun mogelijkheden. Wie tussen de 16 en 30 jaar oud is en zin heeft om als vrijwilliger mee te gaan op Hannibalkamp, kan alle info vinden op www.hannibalvakanties.be.

ANGELIQUE (25) LAAT JONGEREN KENNISMAKEN MET EUROPA

'Europa is nog te veel een ver-van-mijn-bedshow'

WAT IS JEF BELGIË?

De Jonge Europese Federalisten is een Europese jongerenbeweging die sinds 1972 strijdt voor een federaal Europa, zonder politieke kleur te kiezen. Met meer dan 20.000 leden verspreid over 35 nationale groepen zetten zij zich in voor een beter Europa, een Europa dat dichterbij de burger staat. Jongeren worden geïnformeerd via straatacties, debatten, seminars, jongerenweekends... Er zijn lokale secties in Gent, Leuven en Brussel. Meer weten? Surf naar www.jefbelgium.eu of facebook of naar www.jefbelgium.eu.

Angelique: 'Ik wil jongeren op een aantrekkelijke manier laten kennismaken met Europa. Europa en de Europese politiek hebben mij altijd al geïnteresseerd, maar ik merk dat het veel jongeren koud laat, of dat ze een totaal fout beeld hebben van wat Europa is en doet. Nog al te vaak merk ik dat het cliché dat Europa een 'ver-van-mijn-bedshow' is, klopt. Nochtans is het overal aanwezig, tot in onze huishoudproducten toe. Ook jongeren komen ermee in contact, denk maar aan de Erasmusprojecten in het onderwijs.'

'Toen ik tijdens een debat in mijn derde jaar politieke wetenschappen de directrice van het EBB (Europese Beweging België) ontmoette, ging de bal aan het rollen. Ik zette mij in tijdens hun infomomenten en rolde zo in hun jongerencomité, JEF België (Jonge Europese Federalisten). Samen met Gaute Vannuten, een vriend van mij, richtte ik JEF Gent op, waarin we debatten, seminars en allerlei activiteiten organiseren, om jongeren op een aangename manier kennis te laten maken met Europa.'

'Als je over Europa praat, krijg je al snel een etiket opgeplakt: hooggeschoold. Net daarom proberen wij JEF laagdrempelig te houden. Al is het niet altijd gemakkelijk om ons op een zeer breed publiek te richten, aangezien wij alleen maar met vrijwilligers werken en maar beperkte middelen hebben. Europa is ook te onbekend om veel interesse voor engagement te krijgen, merken we. Maar ik blijf geloven dat onze aanpak, jongeren onder elkaar, de beste manier is om jongeren Europa beter te leren kennen, en dat is nodig. Het is pas als ze weten wat Europa echt is, dat ze alle voordelen kunnen benutten. Europa biedt zoveel kansen.'

'Hoewel het vrijwilligerswerk heel wat van mijn tijd opsloort - nu ik voorzitter ben van JEF lijkt het zelfs een parttimejob - doe ik het ontzettend graag. Dankzij JEF heb ik al heel Europa kunnen rondreizen om tal van seminars bij te wonen. Ik heb vrienden uit alle uithoeken leren kennen en geleerd van hun ervaringen en gewoontes. Ik realiseer mij dat we veel gemeen hebben, maar toch verschillend zijn. Door al deze ontmoetingen groeit het besef dat alles stroomlijnen niet hoeft, maar dat je ervoor moet openstaan om iets van andere mensen of culturen te leren. De slogan van Europa 'eenheid in verscheidenheid' heeft op deze manier nog meer betekenis gekregen voor mij.'

'Ik ben met JEF begonnen tijdens mijn studententijd. Inmiddels heb ik een fulltimejob en valt de combinatie van alles een beetje zwaar uit. Na vijf jaar denk ik dat het tijd is om een stapje terug te zetten en de fakkel door te geven aan een nieuwe generatie JEF'ers, die er ook de volle honderd procent voor willen gaan. Zelf zal ik zeker bij JEF blijven en de Europese gedachte verder helpen verspreiden, maar dan nu iets minder intensief.' >>

INES (36) HELPT KINDEREN MET EEN LEES- ACHTERSTAND

‘Dankzij dat extra uurtje leren de kinderen heel wat bij’

‘Je staat er vaak niet bij stil dat je eigenlijk aan vrijwilligerswerk doet’, begint **Ines**. ‘Het is mijn tweede natuur om te helpen wanneer ik kan. Chauffeur spelen tijdens schooltjes, helpen tijdens allerlei activiteiten...’

‘Mijn schoonzus zat samen met een vriendin al een tijdje in het MOP-team (middagopvang peuters), toen ze mij een keertje vroeg om haar vriendin te vervangen. Tijdens de middag gingen we de peuters uit hun klas halen, om samen in een rustig klasje de boterhammen op te eten. Door de steeds groter wordende klassen werd eten in de refter immers te druk voor de allerkleinsten. Het schooljaar daarop besloot ik om zelf ook MOP-ouder te worden en trok ik een middag per week naar de peuterschool om samen met de kinderen te eten, hen onder te stoppen tijdens een middagdutje, de tafeltjes schoon te maken en

mee op te letten tijdens het spelen.’ ‘Inmiddels zijn mijn kinderen geen peuters meer en ben ik het peuterschoolperk wel wat ontgroeid. Vorig jaar vonden mijn kinderen het ook niet meer zo fijn dat ik op de peuterschool lette. Die dagen moesten ze immers op school blijven eten, terwijl zij anders tijdens de middag naar huis mochten. Na vijf jaar heb ik dan maar besloten om het MOP-tijdperk af te sluiten en tijd te maken voor iets nieuws: leesmoederschap.’

‘Toen ik besloot om te stoppen met de MOP sprak de zorgjuf mij aan over haar jaarlijkse zoektocht naar nieuwe leesouders en -grootouders. Als leesouder ontferm je je over een kleine groep kinderen die het beoogde AVI-niveau niet behaalden.’

‘Iedere vrijdag neem ik gedurende het eerste lesuur met mijn groepje van vier kinderen de teksten voor de volgende week door. Kinderen die problemen hebben met lezen, steken vaak al hun energie in het lezen op zich, waardoor zij geen oog meer hebben voor de inhoud van de tekst. Door de tekst voordien al eens te oefenen met de leesmoeder en de moeilijke woorden te herhalen, kunnen zij daarna in de klas wel aandacht schenken aan de inhoud.’

‘Een leesuur vliegt zo voorbij. Als het een moeilijke tekst is, wordt het soms krap om alles gezien te krijgen. Maar voor de kinderen is dit meer dan lang genoeg. Even wegdromen of de concentratie laten zakken is niet mogelijk in een groepje van vier, waar de interactie veel groter is.’

‘Iedere leesmoeder kruidt haar uurtje op haar eigen manier. Ik vind het belangrijk dat het lezen prettig wordt. Routine of alsmaar dezelfde volgorde van voorlezen gaat al snel vervelen en zorgt er ook voor dat de kinderen gaan uitrekenen wanneer het weer aan hen is, om eventjes hun concentratie te laten zakken. Door steeds de volgorde te wisselen, of een spelletje in mijn les te stoppen, probeer ik ze zo actief mogelijk te houden. Spelletjes om de woordherkenning te oefenen vinden de kinderen bijvoorbeeld geweldig. Dan zegt één kind een moeilijk woord uit de tekst en moeten de andere kinderen zoeken waar dat woord staat.’

‘Na een schooljaar leesmoeder zijn merk ik wel dat de kinderen nu even zwaaien als ze mij tegenkomen of glimlachen. Soms vertellen ze ook kort even iets over school, maar daar is vaak geen tijd voor. Ik vind het fijn om betrokken te zijn bij de school van mijn kinderen. Het oudercomité spreekt mij niet zo aan, maar helpen waar ik kan wel. Zolang ik parttime werk, wil ik hier tijd voor maken.’

JO (63) HELPT BRANDWONDENPATIËNTJES

Jo: ‘Intussen bijna drie jaar geleden kwam ik voor het eerst op de brandwondenafdeling van het Militair Hospitaal. Een vriendin werd er behandeld voor zware brandwonden. Tijdens mijn bezoeken nam ik de tijd om samen met haar rustig te oefenen om opnieuw te leren bewegen, opnieuw te leren wandelen.’

‘Na haar ontslag uit het ziekenhuis voelde ik de behoefte om meer brandwondenpatiënten te helpen. Zo ben ik bij Pinocchio, een nationale organisatie voor kinderen met brandwonden, terechtgekomen, als vrijwilliger bij de jonge brandwondenpatiëntjes. Dankzij ons zijn de patiëntjes nooit alleen. Als hun ouders of familie niet kunnen langskomen, gaat de vaste vrijwilliger op bezoek om een wandeling te maken, een spelletje te spelen, om te luisteren naar de kinderen, te helpen met eten...’

Kortom: alles wat een ouder ook zou doen.’

‘Die rol van ouder overnemen is zeker niet altijd even eenvoudig. Ik herinner mij

nog goed mijn eerste bezoek als vrijwilliger, waarbij ik mij zou ontfermen over een jongetje van tien. Steeds opnieuw vroeg hij mij om weg te gaan, hij wou mij niet zien. Stap voor stap heb ik een band met hem kunnen opbouwen en in totaal hebben wij meer dan tweehonderd uur samen doorgebracht, wat geëvolueerd is naar een goede vriendschapsband.’

‘Als vrijwilliger bepaal je zelf hoever je wil gaan in je hulp. Kan je het zien van brandwonden aan of niet? Het is immers niet altijd een pretje. Al merk ik wel dat je na verloop van tijd je emotionele grenzen verlegt. Als vrijwilliger kennen wij vooraf de situatie van onze nieuwe patiënt, maar soms is het toch nog even slikken.’

‘Kinderen in het brandwondencentrum hebben vaak amper eetlust. Ik probeer de kinderen zo actief mogelijk te houden, als het kan in de buitenlucht. Na een wandelingetje rond het hospitaal hebben ze vaak wel wat trek en eten ze wat meer. Het is dikwijls ook een kwestie van tijd nemen. Zo zijn er patiëntjes bij wie het wel een uur duurt om te

ontbijten, maar het doet mij deugd om te zien dat ze uiteindelijk toch gegeten hebben.’ ‘Als vrijwilliger wil ik de kinderen zo veel mogelijk helpen, ook bij het aanvaardingsproces en de eerste contacten met de buitenwereld.

Daarom maken wij wel eens een wandelingetje in de gangen van het ziekenhuis, zodat ze kunnen wennen aan de reacties van niet-lotgenoten. Ik ben zelfs een keer met een meisje dat in het gezicht verbrand was naar de kinderboerderij naast

‘Dankzij ons is zo’n kindje nooit alleen’

het ziekenhuis gegaan. Het contact met de buitenlucht en de sfeer van de kinderboerderij deden haar goed, maar uiteraard vonden de andere kinderen op de boerderij haar maar raar en kwamen er vragen. Dit is een fase waar alle kinderen doorheen moeten, maar door er samen met de andere kinderen over te praten, lukt dit stap voor stap.’

‘De grootste beloning als vrijwilliger is de glimlach die je van de kinderen krijgt en de eet- en levenslust die je ziet toenemen. Enkele weken geleden was mijn eerste patiëntje hier voor enkele opvolgingen. Speciaal voor mij had hij een grote tekening gemaakt, om mij te bedanken. Dat raakt mij.’ >>

WAT DOET PINOCCHIO?

Jaarlijks worden er in ons land ongeveer 400 kinderen opgenomen in een brandwondencentrum. Vzw Pinocchio heeft als doel de kinderen en hun familie te helpen tijdens deze moeilijke periode. Als de ouders of de familie niet bij het kind kunnen blijven, zorgen zij voor een vrijwilliger die zich op die momenten over het patiëntje ontfermt. Ook vrijwilliger worden? Neem alvast een kijkje op www.vzwpinocchio.be.

Vzw Pinocchio schreef ook een boek over hun werking en over de ervaringen van en met kinderen met brandwonden: ‘Wat de huid fluistert’ (€ 16,95, te bestellen via de website van vzw Pinocchio).

VRIJWILLIGER IN HET DIERENASIEL

In het dierenasiel hebben ze vaak een grote nood aan vrijwilligers om alles vlot te doen verlopen. Vrijwilligers helpen er met de schoonmaak van de hokken, de verzorging van de dieren en geven de dieren ook hun dagelijkse portie beweging. Zin om zelf de handen uit de mouwen te steken? Spring eens binnen bij een asiel in jouw buurt of neem contact op met het Blauwe Kruis. Meer info op: www.het-blauwe-kruis.be.

ANNE KATRIEN (21) BLEEF NA HAAR STAGE VRIJWILLIG IN HET DIERENASIEL WERKEN

'Op een vrije dag ben ik altijd hier te vinden', vertelt **Anne Katrien**. 'Dan kom ik mee de honden uitlaten, ermee spelen en trainen. Kortom, alles om hen een zo mooi mogelijke tijd in het asiel te geven, in afwachting van een nieuw baasje. Door met de honden bezig te zijn, word ik rustig. Op mijn werk ben ik een kleine stresskip. Ik probeer alles zo goed mogelijk te doen, maar weet niet altijd hoe. Hier op het asiel ben ik gewoon mezelf. Ik voel mij vertrouwd met de honden en kan hier puur op mijn gevoel werken.'

'Vaak werk ik met de mishandelde of iets wildere honden. Ik hou van de uitdaging om hen ook rustig en lief te krijgen. Om hen trucjes te leren, braaf aan de lijn te laten lopen, pootje te laten geven en het agressieve gedrag achterwege te laten. Dit gebeurt uiteraard niet vanzelf. Je moet heel wat tijd en energie in de honden stoppen, maar dat doe ik met alle plezier. De liefde die je terugkrijgt is immers onbeschrijfbaar. Dat maakt het soms wel moeilijk als een hond een nieuwe thuis gevonden heeft. Iris bijvoorbeeld was zo'n hond. Met haar heb ik samengewerkt in mijn werkloze periode. Bijna iedere dag bracht ik met haar door. Samen door de wei rollen, balletjes apporteren, lange wandelingen maken... Toen het nieuws kwam dat Iris geplaatst zou worden, had ik het er moeilijk mee. De dag zelf, toen haar nieuwe baasjes zouden komen kennismaken, ben ik niet naar het asiel

geweest, zodat Iris al haar aandacht aan die nieuwe mensen kon geven. Zij vonden haar geweldig en besloten haar in huis te nemen. Op dat moment verbleven er enkele nichtjes en neven bij hen, waardoor ze besloten Iris nog vier dagen in het asiel te laten, zodat ze op een rustige manier kennis kon maken met haar nieuwe thuis. En zo had ik nog enkele dagen de tijd om afscheid te nemen van mijn dikke maat. De dag nadat Iris verhuisd was vond ik een geweldige verrassing in mijn mailbox: een mailtje in Iris haar naam. De nieuwe baasjes wilden me even laten weten hoe het met haar ging. Het deed mij deugd om te lezen dat ze een geweldige thuis gevonden had, met vier andere honden om mee te spelen. Ik mocht haar zelfs komen bezoeken!

'Voor ons breekt na de plaatsing weer een nieuwe periode aan, met een nieuwe hond om mee samen te werken. Ja, het werken in het asiel heeft ups en downs... Bijvoorbeeld toen ik afscheid moest nemen van Vulcan, waar ik ook graag mee optrok, of als ik zwaar mishandelde honden zie binnenkomen, die amper nog meer zijn dan een stel beenderen. Dan breekt mijn hart. Na een tijdje rust vind ik opnieuw de moed om mij in te zetten voor een nieuwe hond, want zonder ons zou hun leven heel wat minder aangenaam zijn. Dat maakt het vrijwilligerswerk in het dierenasiel zo mooi, het besef dat je een dier vooruit kan helpen.'

VRIJWILLIGERS -WERK IN CIJFERS:

Vrijwilligerswerk in Vlaanderen wint de laatste jaren aan populariteit, zo blijkt uit een recent onderzoek van Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk vzw en Het Punt vzw. Zij merkten op dat het vrijwilligerswerk vooral onder de jongeren en gepensioneerden actief leeft, maar ook heel wat werkende mensen steken vrijwillig de handen uit de mouwen. Uit het onderzoek bleek ook dat hooggeschoolde mensen meer tijd in vrijwilligerswerk investeren.

Verskil in tijdsbesteding tussen mannen en vrouwen is er amper, een verschil in interesses is er wel. Zo zetten mannen zich het liefst in voor een sportclub (40,3 %), terwijl vrouwen eerder voor een maatschappelijk project kiezen, zoals hulp bieden aan familie, burens of mindervalide mensen. Ook jeugdwerk, culturele organisaties en scholen scoren hoog. Zelf ook als vrijwilliger aan de slag? Neem een kijkje op www.vrijwilligerswerk.be.

■ DOOR KATHLEEN VERVOORT / FOTO'S BOB VAN MOL